

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Naistöoline ja naiskolhoosnik

32

Jaanuar
1932

Ü h i s k ö ö k

Meie ajakirja tellijatele ja lugejatele!

Sellega teatame, et toimetus ja Leningradi ülelinnaline „Naistöölise ja talunaister.“ lugejate konwerents otsustas meie ajakirja nime muuta. Seega hakkame käesolewast numbrist alates endi ajakirja „Naistöölise ja talunaisterahwa“ asemel nimetama —

„Naistöölise ja naiskolhoosnik“.

Meie ajakirja nime muutmine on tingitud sellest, et suurem protsent kehwikutest ja keskmikkudest eestlasi maal üle terwe Nõuk. Liidu on kolhoosidesse astunud ja juhtiwat osa põllumajanduses etendawad kolhoosnikud.

Iseenesest mõista saab „Naistöölise ja naiskolhoosnik“ kehwikute ja keskmikkude talunaiste seas ka edaspidi tööd jatkama, neid kolhoosidesse organiseerida aidates ja juhatahes.

TOIMETUS.

Lenini lipu all — edasi uutele wõitudele!

Suurema juhi surma kaheksas aastapäew langes ühte wiieaastaplaani otsustawa, kolmanda wõidurikka aasta lõpetamisega.

Selle aasta jooksul olid meil hiiglasuured otsustawad wõidud sotsialistlise ehitustöö alal. Selle aasta jooksul lõpetasime sotsialistlise majanduse alusmüüri ehitamise.

Käes on 1932. a. — wiimane wiieaastaplaani aasta. Kõiki neid wõitusid, mis meie mõõdnud 1931. aastal üksikutel aladel kätte oleme saanud, ei suuda meie muidugi siin üles märkida.

Oleme neist ka juba ennemalt oma ajakirja weergudel kirjutanud. Sellepärast peatame siin ainult lühidalt selle wõidurikka wäerinna tähtsamate alade juures.

160 tuhat töolist ehitawad praegu hiiglasuurt Magnitostroi kombinaati, ühte suuremat maailma metallitööstuse hiiglast.

Ei tormid, ei kõige karedam külm, ega ükski asi ei suutnud ehitajate-kangelaste tööd eksitada, kes tühja lageda Magnitimäe juurde uue hiigla-kombinaadi ehitasid.

Walmis on juba rida tähtsamaid uusi töökodasid, walmis on juba kaks kõrgahju, walmis on suurem osa terwest kombinaadist.

Kusnetski süsi Siberist, Magnitostroi rauamullaga ühendatud, on sotsialistlise tööstuse kiire kaswu suureks abinõuks.

Kõik meie ajakirja lugejad teawad Stalingradi traktoritehast. Juba mõõdnud aastal andis ta meie põldudele traktoreid. Tuhanded neist töötawad Nõukogude Liidu sowhoosides ja kolhoosides. Wiimasel ajal lasi Stalingradi traktoritehas päewas üle 100 traktori wälja.

17 kuu jooksul ehitati Nishni-Nowgorodi automobiilitehas, mis aastas 140 tuhat autot walmistab. See on üks suurematest automobiilitehastest terwes maailmas.

Ei ole enam kaugel aeg, mil sowhooside ja kolhooside teedel uued nõukogude automobiilid liikuma hakkawad.

Töö on juba alanud ka mitmes Saraatowi kombainitehase töökojas. See tehas on juba 200 uut kombaini annud.

1929. aastal töötas terwes Nõukogude Liidus ainult 49 kombaini, 1931. a. 6 tuhat.

Saraatowi tehas, kui ta täiesti walmis saab, annab esimese kahe aasta jooksul mitukümmend tuhat kombaini.

Peale selle algab Rostowis põllumajandusemasinate tehase juures tööd eriline kombainide töökoda, mis ka uusi kombainisid hakkab wälja laskma. Ka suuri lootusi paneme meie eriti Walter Kleini nim. kombaini peale, mille sm. Jüri Anwelt ja Grigorjew konstrueerisid, sest et seda hakatakse tulewikus hulgaliselt walmistama.

1931. aastal oli sotsialistline sektor mitte ükski tööstuses, waid ka põllumajanduses juba otsustawa ülekaalu omandanud.

Ka eestlastest kehwikute ja keskmikkude koondamises on suuri wõite saawutatud. Suurem hulk eestlastest kehwikuid ja keskmikke on kolhoosidesse astunud ja käesolewal ajal on juba palju piima- ja linaasjanduse kolhoose olemas. Kingissepa ni-

meline (Nowoselje raioonis), Walter Kleini nim. (Kingissepa raioonis) kolhoos ja „Uus tee“ (Wolossowo raioonis) wõiwad töö korraldamise alal juba teistele kolhoosidele eeskujuks olla.

Kõik need edusammud on kätte saadud selle tagajärjel, et meie partei ja ta keskkomitee — eesotsas Lenini parema, järjekindlama õpilase sm. Staliniga oskasid Lenini lippu kõrgel hoida.

Meie maa on wiieaastaplaani neljandasse, wiimasesse aastasse astunud.

Kolmas otsustaw aasta tõi meile hiiglasuuri wõite. Siin oleme ära märkinud ainult väikese osa neist määratusuurtest wõitudest, mis kätte saadud, kuid lähem tulewik toob meile veel suuremaid wõite.

30. jaanuaril tuli kokku ÜK(e)P 17. üleliiduline konverents. Tema arutas teise wiieaastaplaani küsimusi. Teise wiieaastaplaani hiiglaplaan töötab Nõuk. Liidule ennenägematut sotsialismi õitseaga.

Kõigi raskuste ja terawa klassiwõitluse peale waatamata täidame meie edurikkalt esimese wiieaastaplaani nelja aastaga ja sammume kindlasti Lenini lipu all — edasi uutele wõitudele.

ÜK(e)P üleliidulisele 17. konverentsile sammume wastu kolhooside organisatsioonilise ja majanduslise kindlustamisega, uue sotsialistilise wõistluse ja uute lööklaste wõimsa lainega.

Enamliselt ühiskondlise toitmise organiseerimisele!

Wiimastel aastatel oleme meie sotsialismi ehitustöös hiiglawõite saawutanud. Meil on kõik eeldused selleks olemas, et oma maal sotsialismi ehitamist lõpule wiia. Rasketööstusele oleme juba niisuguse aluse pannud, mis meil kiiremaid temposid wõimaldab wõtta edaspidiseks arenemiseks ja kaswamiseks. Pealegi on meil wõimalik nüüd kiiremaid temposid wõtta ka kergetööstuse alal selle tõttu, et ÜK(e)P keskkomitee otsusel organiseeriti iseseisew kergetööstuse rahwakomissariaat. Eriti suurt tähelepanu peame pöörama toiduainete tööstuse arendamisele, sest uus ajajärk sotsialismi ehituses nõuab eriti täieliku rekonstruktsiooni läbiwiimist toiduainete tööstuses.

Tänapäewa ülesandeks on luua toiduainete suurtööstus kõige uuema tehnika saawutuste alusel, et enamarenenud kapitalistlikele riikidele järele jõuda ja mööda minna.

Liha- ja konserwitööstus oli enne ilmasõda üks vähemarenenud walmistusharu. Sellepärast märgib keskkomitee oma otsustes ära, et liha- ja konserwitööstus ei ole seda ülesannet täitnud, mis tal ees seisis.

Meie peame konserwi-, liha- ja teiste toiduainete tööstust niiwõrd arendama, et ta suuteline oleks kõiki töörahwahulkade kaswawaid nõudeid rahuldama.

Suurte hiiglatehaste ehitamisega kaswawad ka uued tööliselinnad ja iga aastaga tõmmatakse uued ja uued miljonid töölisi meie sotsialistilisesse tööstusesse.

Kahe wiimase aasta jooksul on proletariaadi arw 67% kaswanud. Ja edasi näeme, et tööliste arwu kaswamine tööstuses ei lähe mitte ainult kolhoosnikkude ega üksikmajapidajate arwel, waid ka miljonid naisterahwaid tõmmatakse walmistusesse.

Partei keskkomitee juunipleenum otsustas 300 tuhat naisterahwast, peasjalikult tööliste naised — kodused, perenaised, kodustest töödest wabastada ja walmistusesse tõmmata.

Uhtaegu naisterahwaste arwu kaswamisega tööstuses häwineb, iseenesest mõista, ka endine indiwiiduaalne kodune majapidamine, ning selle asemele kerkib uus suur sotsialistiline ühiskondlise toitmise majapidamine.

Teiseks aitawad uus ajajärk sotsialistlikes ehituses ja uued töötingimused ja tööwiisid tööliste klassi ja kogu töötawate hulkade kultuursele ja materiaalsele arenemisele kaasa ning ühes seega kaswawad ka uued nõuded tarbete järele.

Et hulkade nõudeid rahuldada, peame just ühiskondlist toitmist nii linnas kui maal — kolhoosides — arendama. Ühiskondlise toitmise peame nii kõrgele astmele seadma, et ta meie suurtele tempodele ja lõõktööle kaasa aitaks, et ta ülesehituse teenistuseks oleks.

Meie peame ühiskondliste söögimajade ja köökide-wabrikute wõrku suurendama. Peame ehitama wabrikute juurde suuremaid ja parema sisseseadega söögimaju, et töölised sooje lõunaid saaksid ja sabades oodata ei pruugiks.

Samuti tuleb ühiskondlikes söögimajades toiduandmist suurendada ja hoolega järele walwata, et toitude omaduslist külge tõstetaks.

Keskkomitee pleenumi otsusel pidi ka korteriühisuste juurde oma söögimaju asutatama. Töö sellel alal areneb liiga aeglaselt. Selle otsuse teostamise järelwaatamisel selgus, et 1. septembriks oli plaan ainult 4,5% täidetud.

Samuti kui linnades ühistoitmist organiseeritakse, niisamuti tuleb ka seda kolhoosides organiseerida.

Et kolhoosides kõik tööjõud paremini ja otstarbekohasemalt oleks ära kasutatud, selleks tuleb naiskolhoosnikud kodustest toitude walmistamisest wabastada ning kolhoosides ühistoitmine organiseerida.

Meil on palju eesti kolhoose, kus ühissöögilauda ei ole weel organiseeritud, nagu Kasakowis „Wõitluse“ nimelises ja „Waljerjanowka“ ning mõnedes teistes kolhoosides.

„Wõitluse“ nimelises kolhoosis organiseeriti läinud aastal ühissöögilaud, kuid sellel ei olnud häid tagajärgi, sest ei osatud toitmist nii sisse seada, mis selle arenemisele oleks kaasa aidanud. Ühissöögi walmistamisel tuli nähtawale mitteotstarbekohaselt toiduainetega ümberkäimine ning tagajärg oli see, et ühissöögilaud tuli likwideerida.

Ühissöögilauda ei tule organiseerida mitte üksi kiirete tööaegade — heinakoristamise jne ajaks, nagu seda tehti „Punase Luuküla“ kolhoosis, waid ühissöögilaud peaks alaliselt igas kolhoosis olema. Et ühistoitmine paremini oleks organiseeritud, tuleb ta ühiskondlise kontrolli alla wõtta ja tema ümber naiskolhoosnikuid organiseerida.

Tuleb halastamata wõidelda nende wastu, kes uute elu-oluliste ettevõtete sisseadmisel loiid on, wõi meelega nende wastu sõdiwad ja seda aga lõhkuda püüawad.

Ainult siis suudame ühistoitmist organiseerida ja seda wastawale kõrgusele seada, kui meie ise selle tähtsusest aru saame ja hoolega selle organiseerimisele kaasa aitame.

Hilda Wisnapuu.

Täita ÜK(e)P keskkomitee otsus kesk- ja algkooli kohta

Üldõppuse ja algkooli töö ümberkorraldamisele

Meie maa astub wiieaastaplaani neljandasse wiimasesse aastasse. Uued hiigla-wabrikud ja tehased on käima lastud. Põllumajanduse sotsialistlikes ümberehitamises oleme otsustawaid edusamme saawutanud: 62% keh- ja keskmajapidamistest on kolhoosidesse astunud.

Nende saawutuste alusel on ka koõlitöös hiiglasuuri edusamme tehtud. Nõukogude walitsus teostas 1930/31. aastal üldõppuse kõigi laste ja noorte jaoks. 12 miljoni last õppis 1930/31. a. Wenemaa Sots. Föder. Nõukogude Wabariigi koolides. Peale selle õppis 1,5 miljonit inimest tehnikumides ja tehaste koolides ja 1,5 miljonit inimest noorsoo koolides. Käesolewal aastal wiiakse läbi 7-aastane üldõppus külas, eriti kolhoosides ja sowhoosides. Nõukogude walitsus wõtab kõik abinõud tarwitusele, et lapsed tõeliselt õppida wõiksid. Lastele antakse rahalist abi, riideid

ja jalanõusid, õperaamatuid ja õppeabinõusid ilma maksuta wõi wähesese tasu eest. Kehwade wanemate lastele antakse ka sooje lõunaid jne.

Riik teeb ka selleks kõik, et õpetajate olukorda parandada: kõrgendab nende

Lenini nim. kooli õpilased raamatukõitmise töökojas.

töötasu ja parandab toitluse seisukorda. Wiiakse läbi ka kursusi-konwerentse, et õpetajate teadmisi tõsta.

Pioneeride ja noorsooühingu liikmete arw kaswab õpilaste arwel tublisti. Lapsed õpiwad tööd töökodades, töötubades, ettewõtetes ja kolhoosides, lapsi õpetatakse kommunistliselt tööle suhtuma ja tööst osa wõtma. Meie koolide õpilaste üldine arenemine, nende üldharidusline tasapind on tõusnud. Kool saab „proletariaadi organisatsioonilise ja kaswatuslise idee läbiwiijaks, poolproletaarsete ja mitteproletaarsete rahwakihtide hulgas järeltulewa soo ümberkaswatajaks, kes on suuteline täielikult kommunismi rajama.“

Kooliliinis on saawutused hiiglasuured. Aga sotsialismi ehitamine seab koolidele ette suuremad ülesanded. Kool ei wasta weel tänini nendele ülesannetele. Suur puudus on temal selles, et ta ei anna weel täielikke teadmisi lastele füüsikas, keemias, matemaatikas, keeltes, maadeteaduses ja teistes teadustes. Aga ilma selleta ei saa lastest igakülgsest arenenud sotsialismi ehitajaid kaswatada, kes oskaksid teooriat praktikaga ühendada ja tehnikat omandada. Partei keskkomitee arutas seda küsimust oma koosolekul 5. sept. 1931. a. ja näitas, mis on tarwis teha kõigil organisatsioonidel, töölistel, kolhoosnikkudel ja teistel töötawatel hulkadel, et seda suurt wiga koolitöös kõrwaldada ja edaspidiseid wõitusid koolitöö alal saawutada.

Naiskolhoosnikud, küla naiste aktiiv ja eestkätt delegaadid peawad sõjakalt nende partei poolt ülesseatud ülesannete täitmisele asuma.

Iga kooli ümber peawad nad kindla aktiivi organiseerima, kes aitaks praktiliselt keskkomitee otsusi koolis läbi wiia ja sellele tööle kogu naiskolhoosnikkude hulke ja nende kaudu kogu nõukogude küla ühiskonda tõmbaks.

Kolhoosid peawad tegelikult üldise alg- ja 7-aastase õppuse läbi wiima. Ükski laps ei tohi koolist ära jääda. Kõik lapsed peawad koolis käima. Kool peab remon- teeritud, warustatud ja kõetud olema.

Paljudes kohtades ei ole koolidel puid. Näit. on Nasimowo kolhoosi noorsoo- kool (Oudowa raioonis) põletispuudega warustamata. Kooliõpilased käiwad ise metsas puid saagimas, mille all kooli õppetöö suuresti kannatab.

Niisugusele lohakusele tuleb lõpp teha. Koolinõukogu ja külanõukogu peavad koolile puid muretsema. Maakoolides tuleb, linna eeskujul, sooja hommikusöögi muretsemist korraldada.

Selleks on tarwis igalt kolhoosnikult toiduaineid koguda, osa palgast ja mitteühiskondlustatud sissetulekutest mahaarvamise teel.

Naiskolhoosnikud peavad järele vaatama, et õppimine algaks õigel ajal, et lapsed ilmaaegu uulitsatel ei jookseks ning ühes grupis 2 aastat ei oleks.

Õppimisest mahajäävatele koolilastele tuleb täiendavaid õppetunde korraldada.

Lasteorganisatsioonides tuleb töö nii sisse seada, et see omaduseliselt õppetööd ja laste teadlikku distsipliini tõstaks. Naiskolhoosnikud peavad selleks kaasa aitama, et koolis uus inimene, uue sotsialistilise ühiskonna inimene kaswaks.

Tarwis palju õpetajaid, et kõik lapsed seitsmeaastase algõppuse saaksid läbi teha. Praegu selleks õpetajaid ei jätaku, iseäranis õpetajaid töelistest ja talupoegadest.

Naiskolhoosnikud peavad endi keskelt paremaid naiskolhoosnikuid-lõõklasi õpetajateks välja eraldama. Neile organiseerivad rahwahariduse osakonnad erilised kursused, kusjuures neile, kes õppima lähewad, materiaalselt kaasa tuleb aidata.

Selleks, et koolile organiseeritult kaasa aidata, peavad kolhoosnikud eneste esitajad koolinõukogusse ja üldõppusele kaasaaitamise komisjonidesse jne välja eraldama. Naiskolhoosnikud peavad kõikidest kooliorganisatsioonidest osa wõtma ja koolitöös seda kätte püüdma saada, et lapsed korralikult õppida saaksid ning et õpetajad neid tõesti aktiivseteks sotsialismi ehitajateks ette walmistaksid, et õpilaste töö läheks plaanikindlalt ja tunniplaani järele ning koolis walitseks puhtus ja kord.

Kõik nõukogulised, majanduslised ja ühiskondlised organisatsioonid ja tegelased

Lenini nim. kooli õpilased raamatukõitmise töökojas.

peavad tegelikult kõikide puuduste ja wäärnähtuste kõrwaldamisele koolitöös kaasa aitama, et täielikult üldõppust ja politehniseerimist läbi wiia, sellega meie partei keskkomitee otsust teostades.

W. K.

Wiime delegaatide ümberwalimiste koosolekud wõitluse järjekorras läbi.

Delegaatide koosolekud tõstavad naiskolhoosnikkudest, keh-
wikutest ja keskmikkudest talunaiste poliitilist tasapinda.

**Oportunistlisele naistetöö allahindamisele tuleb
otsustaw hoop anda.**

Seredka raionis Luu, Kasakowi ja Solna külas on töö naiste seas surnud punktil

Leningradis Haridusmajas ärapeetud „Naistöölise ja talunaisterahwa“ lugejate-
konverentsil selgus läbirääkimiste ajal, et Leningradi oblastis naisterahwaste keskel
töö nõrk on. Iseäranis rõhutati selle peale, et tuleb maanaistega ligemasse sidemesse-
astuda ja neid aktiivsemale tegewusele tõmmata.

Niisugust otsust tuleb terwitada, sest naised, eriti kohati maal, on äärmiselt maha-
jäänud.

Näiteks wõib wõtta Seredka raionis Luu, Kasakowi ja Solna külasid. Siin on
palju naiseltsilisi, kellel sellest aimu ei ole, et miljonid Nõukogude Liidu naised
sotsialismi ehitamisest aktiivselt osa wõtawad ja omale uut sotsialistlist kodu loo-
wad, kus tulewikus igasugune eraomanduse pärast kiskumine ära kaob, organisee-
ritud, plaanikindlale kollektiivsele ühistööle maad andes.

Sellest aga ei taha nimetatud külade naiseltsilised aru saada, waid hoiawad
igasugustest isaisade-aegsetest kommetest kinni, kus isegi selleks palweid peeti, et
teist inimest paljaks koorida.

„Et issanda arm helde on,“ läksid ka Luuküla kollektiivlased Pihkwasse seda
otsima. Sellest usurändamisest wõtsid aktiivselt ka naiskolhoosnikud osa, kes-
ennast kulaku hääletorudel töö juurest mitmeks päewaks ära lasksid meelitada,
mille tagajärjel kolhoosis osa kartuleid lume alla jäi.

Mida näitab niisugune fakt? Seda, et naiskolhoosnikkude arenemise tasapind on
õige madal, et nad ei suuda weel aru saada igasugustest kulaku wõtetest, mis sel-
lele on sihitud, et kolhoosi tööd lõhkuda, tööjõudu töö juurest ära meelitada ja
pärast iga sammu peal kolhoosnikkudele ette wisata, „et ega teie kolhoosist ikka
midagi välja ei tule, sest, waadake, teil jäi isegi kartul lume alla.“

Kasakowi kolhoosis „Wõitluses“ on asi isegi niikaugele läinud, et naiskolhoos-
nikud ei wõta mingisugustest kolhoosi tööd osa, kuna meeskolhoosnikkudel tuleb
isegi kolhoosi loomade söötmine oma peale wõtta. Wabanduseks tuuakse ette, et
ei saawat sellepärast tööle minna, et lapsed jääwad üksinda koju. Kui aga kol-
hoosis lasteplatsi organiseeriti, siis karjusid naiskolhoosnikud hirmsasti selle wastu,
et nemad oma lapsi sinna ei wii, sest seal wõiwat lapsed üksteise kondid murda
ja silmad peast välja torkida.— Teadke, naiskolhoosnikud, et sarnast otsust ootaski
teilt kulak ja tegi kõik selleks, et teid niisugusele otsusele wiia.

Mida näitawad niisugused faktid? Seda, et naiseltsiliste seas pole mingisugust
kaswatustööd tehtud. Et neid kulakute mõju alt wabastada, tuleb tööd naiskol-
hoosnikkude keskel kõwendada. Külas pole naiseltsiliste arendamiseks ka mingi-
suguseid ringe organiseeritud. Mõõdunud aastal olid naisdelegaadid walitud, kuid
mingisugust tööd pole nende hulgas tehtud ja raioon pole isegi waewaks wõtnud
juhtnõore kohale saata, mis oleks näidanud, kuidas tööd seada ja organiseerida.

Ka käesolewal aastal kordus niisugune lugu, sest 10. nowembrini ei olnud
mingisuguseid näpunäiteid sellel alal raioonist kohapeale saadetud.

Kui raikomi sekretäri poole (kes ise naisterahwas on) pöörasime küsimusega, et kuidas tema selle peale waatab, et naisseltsiliste hulgas töö nii madalal tasapinnal on, siis wastas ta järgmiselt: „Olen alles kolm kuud siin ja pole weel kõigega põhjalikult tutwunenud.“ Tähendab, selleks on wist kolm aastat tarwis, et tööga põhjalikult tutwuneda.

Muu seas tähendati raikomis, et nimetatud külad on ikkagi keskkohast kaugel ja sellelõttu juhtimine raskem.

Muidugi ei õigusta niisuguste „objektiivsete“ põhjuste otsimine seda, et naistööliste seas ei saa tööd nii seada ja organiseerida, kui seda nõuab praegune ajajärk.

Raiooni komitee ja kohalik aktiiv, kooliõpetajad, lugemistoa juhatajad peawad kohe tööd algama naiste seas. Eestkätt läbi wiima delegaatide ümberwalimised.

Põrk.

ILUKIRJANDUS

Puhkusel

Liia Sokail

Kaugel silmapiiril paistab walge puri, lähemal liugleb aurik. Meri on hele, läbipaistew, roheline, waikne, ainult kaldal õõtsuwad wäiksed walgeharjalised lained, kallast walge pitsina rantides. Kaugel kaldast sätendab päikesekiirtes mägede igawene lumi. Õhus tundub magnoolia õite lõhna.

Maie seisatab.

Pehme kerge lõunatuul hellastab tema juukseid, pead ja kaela. Maie libistab õlgadelt sinikirju sitsist sarafani. Teeb peaaluse kõrgemaks kiwikestega, et mõnusam oleks päikesewannisid wõtta.

Maie lebab täitsa alasti päikese käes. See kuum lõunamaa päike! Oma kiirtega nagu pigistaks Maiet kõwasti oma kaenlasse. Maie tunneb, kuidas nad ta luieni tungiwad ja teda läbi soojaks teewad. Maie lühikeseks lõigatud päikesest pleekinud walkjad juuksed käharduwad wäikese pilwena ta meeltekohal. Ta keha on muutunud pronks-pruuniks ja nahk õhust, mereweest ja puhtusest imesiledaks ja pehmeks. Ta tunneb, kuidas päikesest temasse uut jõudu ja aktiivsust wirgub.

Maie naudib lõunamaa looduse elu ja puhkust teadlikult. Ta tunneb, et ta seda puhkust tööga ära on teeninud ja et see puhkus talle edaspidiseks tööks ja wõitluseks uut energiat annab.

Maie on lõõklane, ta on oma wabrikus ühe ratsionaliseerimise brigaadi brigadiir. Nagu enamjagu töölisi, ei tunne ta weel teoreetiliselt tööstuse tehnikat, kuid ta ei wõisellepärasit kui automaati töötada. Maiel on walus, kui näeb tööstuses puudusi, ta otsib teid, kuidas neid kõrwaldada. Ta oli üks esimestest, kes ratsionaliseerimise brigaadide organiseerimist õhutas. Maie teraw silm näeb prakki ja ta püüab leida selle põhjust. Kui tal peale juurdluse järsku selgelt peast läbi wilksatab, kuidas ühte ja teist puudust kõrwaldada, siis jagab ta seda sãrasilmil kohe oma brigaadile, kes omalt poolt weel täiendusi teeb.

Nii töötas nende brigaad hiljuti ühiselt wälja uuetüübilise wankri „rownitsa“ ja lõuendi wedamiseks.

Uus wanker wãhendab prakki ja annab suure kokkuhoiu.

Wana wankri ehituse juures kukkus tihti peale „rownitsa“ wälja, hargnes, lãks sassi ja katkes. Nüüd, uue wankri konstruktsiooni juures, mille nemad wälja mõtlesid, seda ette ei tule. Maie brigaad on alati tööil ja walwel.

Enne Maie ärasõitu arutas brigaad plaani läbi ja walmistas praktiliselt ette konweieri sisseseadmist „worsi“ ärakorjamiseks, mis annab wabrikule jällegi mitutuhat rubla aastas kokkuhoiu.

Maie ei ole ainult eeskujulik tööline wabrikus, ta on ka hea ühiskonna- ja parteitööline.

Juba noore töölisena wõttis Maie oktoobrirewolutsioonist osa ja oli oma teada juba ammu kommunist, kuid ta isegi ei tea miks, wahest wist naise weel endi-

sest ajast sissejäänud tagasihoidlikkuse tõttu, ei olnud ta parteisse astunud, oli seda sisseastumise tähtaega aastast aastani ikka edasi lükanud.

Möödunud aastal kahjurite — „tööstuspartei“ protsessil awalikuks tulnud jultunud äraandmine mõjus sügawalt Maie peale. Ta tundis eneses tungi weel aktiivsemalt, weel paremini kui seni wõidelda wiieaastaplaani — sotsialismi ehituse plaani täitmise eest.

Maie astub ühes teiste nende wabriku naistöolistega parteisse.

Nüüd tõesti tunneb ta, et wõideldes partei ridades ta palju aktiivsem on, palju rohkem suudab anda ja teha, kui enne väljaspool parteid. Töös on suurem wastutus. Nüüd ei astu Maie enam kui Maie üles, aga juba suure organiseeritud kollektiivi, wõitlusestaabi esitajana, — see asjaolu kohustab kõike paremini täitma ja tegema,

Maie on sunnitud selle tõttu ka oma poliit-teoreetilist tasapinda tõstma. Ta wõtab aktiivselt poliitõppusest osa. Poliitringi ühtegi õppetundi ei jäta ta wahele ja loeb palju weel kodu wahest hilja õõni, ehk jälle hommikul wara enne tööle minemist ja puhkepäewadel.

Milline uus ilm awanes siin Maiele!

Palju asju näeb ja mõistab ta nüüd hoopis teisiti. Paljud küsimused, mis talle enne nii rasked ja keerulised paistsid, on talle nüüd nii lihtsad, selged ja arusaadawad. Ta nagu oleks otse uueks inimeseks saanud. Elu on sisurikkam ja huwitawam. Juurde on uut energiat tulnud.

Talwel oli Maie ketrajate jaoskonna walmistuse-nõupidamise esimees, kus ta oma teadmisi praktilises töös ära püüdis kasutada.

Mõttes wiibib Maie jälle wabrikus. Meeldub elawalt wiimase talwe töö ja wõitlus. Iseäranis palju, mäletab Maie, tuli wõidelda üleminekul isetasuwusele. Nende jaoskonnas olid sellel alal algatajaks paremad löökklased. Esimese väljakutse tegi seltsiline Anna Klasowa, 30-aastase tööstaashiga, wana naistöoline. Tema üleskutsule wastasid waimustusega rida noori löökklasi, ja nii loodigi nende wabrikus kaks esimest isetasuwuse brigaadi. Algul oli neil palju raskusi. Brigaadid ei teadnud, missugused väljamineku normid brigaadidele määrata, kuidas tööd enda wahel paremini jaotada jne. Oli isegi üksikuid brigaadi liikmeid, kes kahtlema löid, kas üldse wõiwad brigaadid isetasuwusele üle minna, enne kui terve jaoskond ja wabrik ei ole sellele üle läinud.

Küsimus arutati läbi jaoskonna walmistuse-nõupidamisel ja saadi niikaugele, et wabriku walitsus ühe majandusteadlase määras, kes brigaadile isetasuwuse normid aitas wälja töötada.

Palju tuli sel ajal ka koosolekuid pidada, et naisseltsilistele-töölistele põhimõtteliselt selgitada sise-tööstuslist kuhinemise tähtsust käesolewa ehituse ajajärgus. Nendel koosolekutel tuli Maiele tihti wälja astuda. Asi nihkus ikka edasi. Pika peale hakkasid esimeste isetasuwuse brigaadide tööd jälgima terve jaoskonna naistöölised ja isegi terve wabrik. Oli muidugi ka neid, kellele isetasuwus sugugi meelt mööda ei olnud ja weel brigaadis! Mis jaoks? Niisuguste oportunistidega, kes igale uuele ettewõttele, edusammule püüdsid kaikaid kodarate wahel loopida ja kõhklust wõitlejate ridades külwata, tuli wabrikus alati kokku põrgata.

Jaoskonnas töötas üks endine wäheplane Korsakowa ja Karklin — wiimane üks igawene kisakõri, kes kunagi kellegi alla ei paindunud, alati oli tal iga asja kohta oma arwamine. Korsakowa ja Karklin olid muidugi esimesed, kellele isetasuwus ei meeldinud.

Walmistuse-nõupidamisel, kus isetasuwuse brigaadid oma esimestest töösammudest aru andsid, astus wälja Korsakowa ja rõhutas, et ei olewat tarwis ühiskonna arwamist eksiteele wiia, nagu oleks nende kahe brigaadi töö juba mingisugune isetasuwuse töö. Selles töös olewat kõik alles segamini ja keegi ei saawat siin weel õiget otsa kätte. Temale aitas kaasa Kasemets, hea naistöoline, kuid poliitiliselt wähe arenenud, kes toonitas, et ennem on tarwis jaoskonnal isetasuwusele üle minna ja alles siis wõiwad ka brigaadid sellele järgneda.

Midagi ei tulewat isetasuwusest wälja: tühi reklaam ja muud midagi—nii kaagutasid kõik ägedad isetasuwuse wastased.

— Tuleb! — wastasid otsustawalt kõik arusaajad naistöölised.

Aprillis täitis terve jaoskond waewalt 70% plaanist, kuid isetasuwuse brigaadid 100%.

Seda nähes hakkasid lööklased aru saama, et isetasuwus on üks uus abinõu plaani täitmisel ja juba 1. maiks oli kahe isetasuwuse brigaadi kõrwal juba 6 uut isetasuwuse brigaadi.

Lühikese aja jooksul loodi nende isetasuwuse brigaadide praktilise töö ja saawutuste tagajärjel igas jaoskonnas isetasuwuse brigaadid ja pea läks wabrik terwelt üle isetasuwusele.

See oli hiigla wõit. Maie oli rõõmus. Isetasuwusele üleminekuga oli pandud ka kindel alus puuwilla ratsionaalsele tarwitamisele, mille ümber wabrikus äge

Kudumisewabrikus.

wõitlus kees ja ka ratsionaliseerimise brigaadide töö sai uue tõsise tõuke, sest isetasuwus otse kisendas ratsionaliseerimise järele.

Töö oli nüüd wabrikus huwitaw. Kuid Maie hakkas töös haigus takistama, mis teda kärsituks tegi. Talwel oli ta ühelt koosolekult higiselt koju tulles külmetanud ja kopsupõletiku saanud, mis sundis teda pikemaks ajaks woodi heitma.

Maie ei püsinud kauaks woodi jääda. Oli ju palju tööd. Kui palawik langes, läks Maie kohe tööle. Selle tagajärjel ei saanud ta päris terweks ja terve talwe piinas teda kõha ja wäike palawik. Tihti ei lasknud kõha teda magada ja närwid olid ka suure tööpingutuse tagajärjel liig pingul. Uneta lamades jatkas Maie ikka tööd. Pea oli siis täis igasuguseid plaane ja uusi mõtteid. Mitu korda tuli öösel wähest woodist wälja tulla, et üles märkida, mis wabrikus homme teha, missuguseid uusi ettepanekuid oma brigaadile esitada, missuguseid küsimusi walmistusunõupidamisel üles tõsta, missuguses järjekorras ja kuidas neid paremini käsitada jne.

Pikapeale oli see pingutus siiski niiwõrd mõjunud, et Maie otse rõõmuga wõttis wastu koha lõunasse puhkemajasse, millega teda kui paremat lööklast premeeriti. Maie tundis puhkuse wajadust. Siin oli ka kõik nii hästi sisse seatud ja nii ilus loodus ja õhk, et tõesti wõis täitsa wälja puhata.

Maie waade libiseb merele. Päike on wahepeal kõrgemale tõusnud ja otse kuldab merd. Mitmewärwilistest kiwikestest koosnew rand wirwendab päikesekuumuselt. Kalda lähedal wulpsatab delfiin.

Waikne on.

Maie lebab täna weidi teistest eemal, üksinda. Päikese kuumus täidab teda. Tal on nii hea, et ta hetkeks isegi kahtleb, kas see puhkus, see ilus lõunamaa loodus tõesti ikka ilmsi on.

Juba siia sõites tee peal ühel hommikul wara ärgates, nähes, et rong suurte, Malele ennenägemata mägede wahel kihutab, wahest hulgaks ajaks kadudes pilkasesse pimedusesse — tunnelitesse, siis jälle hommikuse päikese kiirtes haljaste kõrgete mägede wahel edasi keerledes, oli see kõik Malele p aratusuure mulje j atnud. Seda ennen agemata looduse ilu imetledes oli ta nagu tardunud waguni akna juurde.

Kui weidi toibunud, siis oli esimene m ote: Kui  nnelik ma olen! Kui  nnelikud oleme meie n uid! Mu isa ja ema ja tuhanded, miljonid t ooliste isad ja emad ei n ainud ennem kunagi niisugust ilu! Ei s oitnud kunagi puhkemaija! Meeldus k ohn, kokkulangenud, jookswahaige isa ja suurte hallide, alati mureliste silmadega ema. M olemate elu, niikaua kui Maie seda m aletab, oli m oodunud ainult t oorjuses ja puuduses. Et isa tihti haige oli, siis oli ka ema sunnitud peale koduste t oode weel p ewast p ewa t ooli k aima, hommikust  htuni k uurutama pesuk una taga auru sees r sketes pesuk okkides.

W aike Maie oli siin emale truuks kaaslaseks, sest emal polnud kuhugile teda w imalik j atta. Wanemad lapsed olid koolis. Et Maie kiwisel p orandal soojem istuda oleks, pani ema teda musta pesu peale istuma ja nii m angis ta seal terwed p ewad oma ette. Wahest kui igawaks l aks, siis wirises ehk j i magama.

N uid tunneb Maie ja m oistab, kui  arimiselt willets, kui n arune oli niisugune elu! Ja nii r uhkida — hommikust  htuni, aastast-aastani — ilma eesm argita — kogu eluaeg! Ja milleks? Ainult selleks, et willetsalt t aita oma ja laste k ohtusid, et k utta weidi w aikest  huaknata tuba, wahestharwa m oni riider abal selga ja saapad jalga osta ja m onikord, kui isa haige oli ja emal t ood ei olnud — isegi p aris n aljas olla...

Maie m aletab, kuidas ta enne koolisk aimist mitu talwet saabasteta toas oli istunud, sest wanemad j oudsid neid waewalt koolisk ajatele wanematele lastele osta.

Ja n uid — see w aike r abal paljasjalgne t oolist itar puhkab paljude teiste oma-sugustega siin Kaukasis, naudib lõunamaa ilu ja elab siin, kus enne wanailma peremehed — tirannid, w urstid, krahwid, kurnajad, t aiss oonud wabrikandid suwitasid ja priiskasid, sel ajal, kui miljonid orjuses n algisid ja kiratseid. Kuidas k oik on teiseks muutunud! K oik need kurnajad ja s ooidikud on w oitluses h awitatud. Miljonid t oerahwa hulgad on ise oma maa peremehed ja juhtijad. N. Liidus on need suured kurnajad j adawalt ajamerde wajunud ja t ana ei tahaks enam uskudagi, et kunagi siin teisiti on olnud.

Kostab laste r oomus kilkamine, rannale tuleb suplema kohaliku suwitusekoha t ooliste ja teenijate lasteaed.

L abi sirgete ts upresside, suure pargi s ugawusest, paistab Malele nende puhkemaja — uhke idamaa stiilis, suure hele-sinise kumera katusega loss.

Ja missugused puud k oik ei kaswa lossi pargis! Sirged tumerohelised saledad ts upressid, hiigla laiad seenekujulised palmid, terawalehelised kooreta — alasti eukaliptused, pikerguste s arawate lehtedega ja kahwatute suurte  itega — magnooliad.  rn-roheliste lehtedega wiigid,  itsewad roosad, walged ja punased oleandrid, laialehtedega bambused ja weel palju teisi lõunamaa puid ja taimed, mille nimesid Male ei tea, ei ole warem kunagi kuulnud ega n ainud.

Eriti aga meeldib talle k oige teiste puude seast magnoolia. Magnoolia  ies on midagi niisugust, mis eraldab ennast t aitsa p ohja loodusest.

Malele tuli meelde, missuguse hellusega eila üks wana raudteet ooline kaugelt p ohjast, Karjalast p arit, koju s oites seda  it weega pudelisse seadis. Tingimata tahtis teda w arskena kaugele p ohjasse koju wiia — pojale ja naisele n aha. Magnoolia walgetes  iekroonides, ise aranis l ohnas oli nagu kogu lõunamaa ilu ja eksootika koondatud.

Ka puhkemaja on wõrdlemisi hästi sisse seatud. Walgeks wärwitud wõrguga rauast woodid, walge puhas pesu, walged kapikesed iga woodi juures. Puuduseks on, et siin ei ole veel korraldatud raamatukogu. Ode annab wälja üksikuid raamatuid, kuid wärske uuem kirjandus puudub.

Maie palati aknast paistawad kõrged lumised mäed. Öhtul waatlewad nad, kuidas roosad pilwed kõrgeid lumest sätendawaid mäeharju mähiwad, kuidas peale selle esimesed tähed sütiwad. Kui suured, kui heledad, kui lähedal on need tähed lõunas, tumesinisel taewawõlwil!

Nii lähedal, et Maiel otse tung on aknast kätega nende järele haarata.

Maie tunneb ja temaga on nõus ka teised seltsilised — puhkajad, et mitte üksi lõunamaa kliima, waid ka lõunamaa looduse ilu, puhkust tõstab, meeleolu ülendab, mis omakorda terwendawalt mõjub terwele organismile. Puhkajad on siin sellepärast kõik nii rõõmsad, nii lõbusalt jutukad, igaüks otse nagu heidaks enesest rõõmu kiiri wälja. (Järgneb).

SÕNUMID

Naiskolhoosnikud, astuge ise wõitlusesse lastesõimede, lasteaedade organiseerimise ja kaadrite loomise eest

Kolhooside organisatsioonilis-majandusline kindlustamine nõuab, et kõik tööjõud kolhoosides ära oleks kasutatud.

Täitsa lubamata on, et veel terwes reas kolhoosides „koduperenaised“ on, s. t. niisuguseid naiskolhoosnikke, kes sel ajal, kui kolhoosides suur tööjõu puudus on, tööl ei käi.

Mis takistab naiskolhoosnikkude tööjõu ärakasutamist? Peab tunnistama, et üheks peapõhjuseks on see, et naiskolhoosnikud on koduste töödega, peasjalikult laste hoidmisega, koormatud.

Wäga nõrgalt areneb meil veel lastesõimede ja lasteaedade organiseerimine. Meile kirjutab Pekreni asundusest „Walguse“ nimelisest kolhoosist naiskolhoosnik S. T., et ta oma töönormi, mis kolhoos talle määranud, ära ei jõua teha, sest temal on kaks last, üks 2-kuuline, teine kooliealine. Ja küsib, kas wõib teda kolhoosi juhatus tööd kästa teha.

Muidugi, kui laps enam kui 2 kuud wana on, siis on kolhoos õigustatud töönormi äratagemist nõudma.

Kuid kuhu selleks ajaks 3-kuulist last panna, kui kolhoosis lastesõime ei ole?

Siin peate, naiskolhoosnikud, ühes juhatusega lastesõime organiseerimise küsimuse üles seadma. Kolhoosi juhatus peab lastesõime organiseerimiseks ainelist toetust andma.

Kui juhtub mõni üksik wäike laps olema ja sellega lastesõime ülewalpidamine kolhoosile wäga kulukaks läheb, siis peab kolhoosi juhatus mõnda wanakest, kolhoosi liiget, kes enam suuteline ei ole raskeid wäliseid töid tegema, kohustama lapsi niikaua järele waatama, kui ema tööl on.

Muidugi, kui last kellegi hoolde ei ole jätta, ei saa kolhoosi juhatus käskida tööl käima, kuid töö päewaraha ei ole ta kohustatud maksma.

Kuid teie ise, kui teadlik naiskolhoosnik, peate katsuma agiteerida, et teil lastesõim tingimata saaks organiseeritud. Teil tuleb ühes teiste naiskolhoosnikkudega nüüd kohe see küsimus üles tõsta, et kewadiseks külwiks juba lastesõim saaks. Wõtke arwele kõik lapsed kuni 4 aastani. Siis eraldage üks aktiivsem ja lastesõime töö jaoks wastaw seltsiline endi seast ja saatke ta enim kursustele, mida raiooni terwishoiu osakonnad organiseeriwad. Nõu küsige ka külanõukogu käest.

Ka teistes kohtades asugu teadlikud naiskolhoosnikud nüüd kohe lastesõimede ja lasteplatside organiseerimisele. Meie hüüdsõna on — kõik tööjõulised naised tööle, ainult siis suudame meie kolhooside majanduslist külge kindlustada.

H. W.

Wanakese naiskolhoosniku surm

Kulak on meil üks wihasem kolhoosi wastane. Ta püüab igasuguseid walejutusi kolhooside kohta laiali laotada, sest kulak teab, et kolhoos on temale surmaks. Meie peame ise iga sammu peal walwel olema, et kulakule kihutustööks kolhoosi wastu mingisugust alust ei annaks. Kas ei räägi kulakute suuwoodrid, et wanadel inimestel on kolhoosis willets elu, et kui nad enam tööd ei jõua teha, siis ei saa ka enam süüa, neid peetakse kolhoosis koerte sarnasteks jne.

Paljud kolhoosid teewad, kahjuks, weel niisuguseid wigu, mis weeks on kulaku weskilie tema kihutustöös kolhoosi wastu.

Siin toome ühe näite Wolossowo raionis olewast „Jaan Kreuksi“ nimelisest kolhoosist.

1930. aastal 12. weebruaril, kui kohalised sulased komnoortega eesotsas kolhoosi organiseerisid, siis astus sellesse kolhoosi ka 76-aastane wana naisterahwas Liisa Janson, kes kolhoosi oma wiimased rublakesed ühes tõi. Liisa Janson oli eluaegne mõisnikkude ori olnud.

1928. aastal orjas ta kulak J. Tombergi, hoidis tema lapsi ja tegi kõiki teisi töid. Selle wanakese wõtsid komnoored ja endised sulased „Jaan Kreuksi“ nim. kolhoosi hoolealuseks. Komnoored ja kõik kolhoosnikud pidasid wanakesest väga suurt lugu, sellepärast et ta oli nende hulgas kõige wanem endine mõisnikkude ja kulakute ori.

Möödunud aastal elas Liisa ühiseluruumides ühes noorte naistöölistega. Liisa ei tunnud kunagi tühja kõhtu. Liisa oli puhas, koristatud kolhoosi wanakene. Kulakute hammas siin peale ei hakanud. Komnoored ja kolhoosnikud uhkustasid kõik alati sellega ja rääkisid: waat kuidas kolhoosis wanade eest hoolitsetakse.

Kui kolhoos ühes oma schefiga — Lääne Tööraha Komülikooliga — 1930. a. 1. mail esimese rongikäigu organiseeris Rongowitsas ja esimese sotsialistlise wao ajas, siis seati rongi ette otsa wana Liisa, kui kõige wanem kolhoosnik, muusika saatel wankrile ja wõeti ühes rongikäigule põllule.

Prægune kolhoosi juhatus ei hoolitsenud Liisa eest. Liisa pandi üksikusse kambrisse ja tema peale waadati kui kolhoosi narri peale. Liisa ei saanud enam korralikult süüa ega harida. Liisa jäi nõrgaks, läks täiu täis ja kaotas oma nõrga mõistuse. Tema tuba ei kõetud. Liisa otsis omale loomalaudast sooja. Liisa aeti ühiselumajast wälja, kui ta läks sealt süüa otsima.

8. jaanuari hommikul leiti Liisa surnuna külmast kütmata üksiktoast. 12. jaanuaril paigutati wana 78-aastane tööangelane mulda. Liisa elu oli kolhoosis enne surma waewaline, selle eest kannawad süüdi kolhoosi juhataja Moldaw, kes wanakese lasi kolhoosis nälgida ja ära külmata, sellega kulakutele kõige parema trumbi kolhoosi wastu kihutustööks kätte mängides. Moldawil tuleb selle hooletu teo eest ühiskondline wali noomitus anda. Ka noorterakuke wastutab selle juhtumise eest, et ta juhatus peale küllalt ei mõjunud.

H. Ossip.

Paar sõnakest „Naistöölise ja talunaisterahwa“ lugejate ülelinnalisest konwerentsist

27. nowembril peeti Eesti Haridusmajas, Leningradis, „Naistöölise ja talunaisterahwa“ lugejate ülelinnalist konwerentsi, kus ka toimetusekolleegiumi ligemat tööplaani arutati.

Sl. Allermann tegi lühikese ülewaate meie ajakirja ülesannetest ja puudustest praegusel ajal, näidates, et kõigist hoolimata meie ajakiri ikkagi oma ülesannet täidab.

Ühiselt läbi arutades, kuidas saaks naisterahwaid rohkem ajakirja kaastööle tõmmata, otsustati Eesti Haridusmaja juures kirjasaatjate ring organiseerida, mis 5-kuulise töötamise järele 1-seks maiks oma töö lõpetab. Muu seas otsustati ajakirja 8. märtsi numbris 5-aasta juubelit eraldi alla kriipsutada, milleks on linna kui ka maa naiseltsilistelt nende kaastööd juba aegsasti kätte saada loodame. Awaldati soowi, et kol-

hoosid ettevalmistust teeksid ja naiskolhoosnikuid 8. märtsiks Leningradi saadaks, kus saaks suurem naiskolhooslaste ja naistöoliste nõupidamine ära pidada. Seda silmas pidades, et naisseltsiliste seas töö nõrk on, iseäranis Leningradi oblastis, siis on nõupidamine hädatarvilik.

Läbirääkimistel selgus, et meie ajakirjal on veel palju ja palju rasket tööd ees. Leningradi oblastis, selle tuksuwa tuiksoone ligidal, on olemas naisseltsilisi, kes veel väga arenematud, ilma mingisuguse ilmawaateta ja kirjaoskamatud, kes veel raudteedki pole näinud.

Siin tuleb meil, linna seltsilistel, need kohad suwepuhkeajal üles otsida ja kirja-teel nendega sidet pidada ning nad oma hooldamise alla wõtta, wõi ülesandeks teha

Sm. W. Kuigissepa nim. Eesti tööliste Haridusmaja raamatukogu.

seal ligemal asuwale kolhoosi aktiivile mahajäänud küla kultuurse arenemisekäigu eest wastutust oma peale wõtta. Selleks tuleb kasutada muidugi ka meie ajakirja ja teisi ajalehti.

Wiieaastaplaani läbiwiimisel on ka meie ajakirja ülesandeks sellele kõige jõuga kaasa aidata. Nimelt tema kaudu tuleb ühes kolhoosis wõi ettewõttes saawutatud uusi töötamise wiise teistele edasi anda nii linnas kui ka maal. Ohutada lõõkbrigadide organiseerimist ja sotsialistlike lepingute sõlmimist.

Soowitaw oleks, et ka maal suuremates kolhoosides lugejate konwerentse läbi wiidaks. Konwerentsist wõttis hea koguke seltsilisi osa, kuid oleks pidanud olema rohkem naistöolisi wabrikutest ja ettewõtetest.

Loodame, et tulewikus weelgi sarnaseid konwerentse korraldatakse, et lugejate ja toimetuse wahel tihem side oleks.

Ella.

Oleme walmis oma sotsialistlike isamaa kaitseks

19. detsembril organiseeris „Naist. ja talun.“ toimetuse ühes Leningradi Haridusemaja aktiiviga Haridusemajas tankide kolonne heaks suurema pidu.

Pidu oli väga hästi ette valmistatud ja osawõtt oli haruldaselt elaw.

Iseäranis silmapaistew oli naisseltsiliste Punaseristi rakukese liikmete wäljaastumine raaportitega oma tööst sotsialistlike isamaa kaitseks.

Ka Lenini nimelise eesti kooli noorte pioneeride sõjakas raaport ja julge, kindel trummipõrin tõi saali ülendatud meeleolu ja kuulutus kõikidele wanadele, et uus põlw — uus wahetus kaswab ja alati walmis on meie poolt algatud wõitlust jätkama.

Sel õhtul tundus tõesti, et kõik kui üks — isad, emad, lapsed, noored ja wanad — walmis on oma sotsialistlike isamaad kaitsma, kui waenlane julgeks meie peale tungida.

Haridusemaja teater kandis ette 5-waatuslise näitemängu kodusõjast „Meie ise,“ mida pidulised suure huwitusega waatasid.

Õhtu jättis kõigile osawõtjatele ülendatud meeleolu ja tõi meie naisseltsilistele — naistööliste ja koduperenaistele uut waimustust, lisas uut wõitlusetahet uue sotsialistilise ehituse alal.

Pidu tõi ka kaunikese summa — üle 1.500 rubla — kokku.

Naiskolhoosnikud, kehwik- ja keskmik-talunaisterahwad, organiseerige ka tankide kolonne heaks pidusid.

Meie, linna seltsilised, kutsume teid meile järgnema.

Üks piduline.

A. Ambus

4. nowembril 1931. a. suri seltsiline A. Ambus 42-a. wanadusest.

Sl. A. Ambus oli waese mõisarentniku tütar Harjumaalt. Töötas kodu wanemate juures 17-aastani, siis asus linna iseseiswalt elama.

1917. a. asub sl. Ambus Eestimaa organiseeritud tööliste ridadesse ja sellest ajast peale algab sl. Ambus tegewus Eestimaa töörahwa peres. Sl. Ambus on üks wanematest parteiliikmetest.

1921—22. a. wahetatakse salkkond parteiseltsimehi NSWLiitu, ka sl. Ambus sõitis N. Liitu.

Waheajal elab sl. Ambus koduse perenaise elu, õppides ja täiendades oma poliitilist tasapinda ringidest osawõtmise teel.

1927. a. peale töötab sl. Ambus Wolodarski nimelises wabrikus, olles lõõklane ja aktiivne sotsialistilisest wõistlusest osawõtja. Sama aktiivselt wõttis ta osa ka klubitööst.

Sl. Ambus oli wanem sanitaardrushiina liige. Sanitaardrushiina kaotas sl. Ambuse surma puhul parema ja aktiivsema seltsilise.

Järeljäänud sanitaardrushiina liikmed töötawad sl. Ambuse poolelijäänud tööd lõpule wiia.

Harmaja juures töötaw sanitaardrushiina.

LAPS JA EMA

Ainult terwetel wanematel on terwed lapsed

Endi ajakirja mõnes numbris oleme kirjutanud mitmesugustest täiskaswanute ja laste haigustest. Seal oleme selgitanud haiguste põhjusi, nende ärahoidmist ja arstimist. Paljudest haigustest teawad lugejad ise, kuid siin pole sugugi üleliigne rääkida sellest, missugune suur tähtsus on, kui wanemad on terwed. Peab otsekohe ütlema, et paljud naisterahwad ja meesterahwad abielludes oma terwislike seisukorra ära unustawad ja järjekult ei kannu hoolt tulewase soo eest.

Abielu on nõukogude süsteemi juures waba ja rippumatu majanduslisest seisukorrast.

Abielludes tarwis meeles pidada, et abielus peab riigile terve ja tugewa järelpõlwe andma. Abiellu astujad peawad teadma, et palju haigusi wanematelt lastele edasi antakse.

Mis on päriwus, missugused tema seadused?

Mitte ainult haigused, mitte üksi suguhaigused antakse lastele edasi. Kõik head omadused, nagu jõud, tugewus, tarkus jne antakse lastele edasi. Üldiselt kõik, mis omane wanematele, nii paha kui hea — wõib lastele edasi anda.

Päriwusel on oma seadused

Päriwuse seadused on teadlaste poolt hästi järele uuritud, iseäranis loomade ja taimede juures.

Päriwuse seaduste teadmine annab wõimaluse loomadelt ja taimedelt kõrwaldada kõik pahad omadused ja wastupidi — tulewale soole ainult häid omadusi koondada.

Saadakse häid tõugu hobuseid, lehma, lambaid tõuliste isaste ja emaste ristsugutamise teel. On olemas wabrikuid ja õppeasutusi, kus spetsialistid teadmisi õpiwad, et loomade tõugude parandamist saawutada. Nii saadakse lehmad, kes palju piima annawad, ja piim on heade omadustega, ning hobuseid spetsiaalselt raskeweo jaoks ehk kiirjooksu hobuseid.

Agronoomid saawad wiljade seemneid parandada ristsugutamise teel. Aednikud saawad pookimisel mitmesuguseid häid sorte õunu, pirne, wiinamarju ja teisi paremaid aiawilja liike, nii lõhna, maitse ja suuruse poolest.

Kuid pole nii kerge inimese päriwuse seadusi ära õppida. Ainult paljude aastate uurimised ja waatlemised inimesesoo põlwede, wanemate ja laste juures wõimaldasid teadlastel selgeks teha inimese päriwuse seadused.

Kes teist ei tea, kui tihti on lapsed nii ema kui ka isa ja ka mõlemate sarnased. Sarnased näojoonte, kaswu, priskuse, lahjuse, rõõmsa wõi kurwa oleku poolest.

Sagedasti pärandatakse haigused wanematelt

Kõigest sellest, mis eelpool kirjutatud, saab selgeks, kuidas lapsed wanematelt — emalt wõi isalt — haigusi pärandasid. Siifilisehaigelt emalt pärandab haiguse ka laps. Lapsel wõib haigus kesta kogu eluaja mitmesugustes wormides ja kujul. Siifilis halwab kõik organid, muu seas ka seljaüdi ja peaaju.

Nii siis on selge, et kui haiged abielluwad, siis peab nii meeste- kui naisterahwas seda meeles pidama ja põhjalikult end wälja arstima. Sedasama wõib ka tripperi kohta öelda. See on wäga raske ja tüütaw haigus, mida wäeti laps haigelt emalt wõib saada. Lapsed wõiwad wäga kergelt haiguse saada wanematelt ehk mitmesuguste asjadega kokkupuutumisel. Haigetel tuleb enne abiellumist tõsiselt ja kaua rawitseda.

Tiisikust wõib paljude teadlaste arwates edasi anda järelsoole. Tiisikust wõib haigelt wanematelt lastele edasi anda sülje kaudu, kitsastes elukorterites ja kui puhust silmas ei peeta.

Need, kes tiisikuse haiguse all kannatawad, peawad tingimata enne abiellumist pöörama arsti juurde nõu otsima.

Püüame täielikumalt piiritusejookide, alkoholi kahjulikkuse juures peatada, mis noore kaswawa organismi häwitab. Et teile selgeks saaks, kuiwõrd kahjulik on alkohol, selleks toon mõne näite.

Koer, kellele alkoholi antud, sünnitab nõrga aruga, mitte wäljaarenenud ja kõwerate jalgadega pojad. Kui koerale wiimastel kandmisekuudel wiina joota, siis sünniwad pojad rumalad wõi surnud. Siit näete, kui koledad järeldused on alkoholil järelsoo peale.

Paljudes maades sünnib palju nõrgaaruga lapsi nendest abieludest, kus palju alkoholi tarwitatakse. Isegi ühekordne mõlemate wõi kumbagi ühe wanema wiinastatud olek sugulise läbielamise ajal wõib nõrgaaruga wõi wigase lapse põhjuseks olla. Siit saab selgeks, kui kahjulik ja hädaohtlik on suguline läbielamine joobnud olekus.

Iseäranis tarwis on wõidelda kahjulikkude eelarwamiste wastu, nagu oleks waja imetawale emale alkoholiseid jooke anda ja nagu suurendaks see rinnas piima. Mitte

midagi peale kahju ei too alkohol emale ja iseäranis toitwale rinnalapsele. Niisama kahjulikud on alkohoolsed joogid raskejalgetele naisterahwastele. Alkohol on kahjulikum kihwt, mis wanemate ja järelsoo terwise peale häwitawalt mõjub. Kõige harilikumad haigused on alkoholikute ja nende laste juures alati väga raskel kujul. Alkoholi tarwitajate lastel on mitmesugused närwi- ja waimuhaigused. Ja ka joomine antakse wanematelt lastele edasi. (Järgneb.)

Tululikud näpunäited

Et piima keetmise tähtsust teada saada, söödeti rotte ainult piimaga — ühte salka keedetud, teist salka keetmata, wärske piimaga. Toore piimaga söödud rotid jäid terweks ja siginesid kuni neljanda põlweni, kuid keedetud piimaga toidetud rotid jäid kaswu poolest kiduraks ja peaaegu ei siginenud. Keetmine häwitab piimas väga tähtsad ter wiseollused — witaamiinid.

*

Keetmata piima tarwõtamine on iseäranis linnas väga kardetaw. Londonis sisaldab keskmiselt 7,5% piima tiisikuse batsillusi.

*

Kui ema ise last rinnapiimaga toites kalaõli tarwõtab, siis suureneb lapse kasw 18,5 grammist päewas kuni 26,7 gr.

*

Laste kasw ei ole aasta jooksul mitte ühetaoline. Pikkuse kasw on kõige suurem ja raskuse kasw kõige wäiksem esimesel sooja aastaaja poolel (aprilli — juunik.) ja ümberpöörduvalt külma aastaaja esimesel poolel (okt. — dets.).

*

Kodulindude munades, koore all, on leitud õlge, heinaseemneid, kiwikesi, mis satuwad sinna paaritamise ajal. Ühes prügiga satuwad ka pisielukad. On ette tulnud raskeid kõhuhaigusi munade tarwõtamise tagajärjel. Mune keedetagu hästi.

*

Järeluurimisel 367 jooksjahaige juures on leitud, et 72% haigeid tunnawad walude suurenemist halbade ilmade tulekul (baromeetri rõhumise langemisel), 21% wastuoksa, hea ilmaga walud suurenewad. Suurem osa jooksjahaigeid wõiwad ilma ette kuulutada 12 ja rohkem tundi.

Arst N. Thomson.

Kirjawastused

H. Ossipile, Kikerinos. „Mälestused wõitlusest Siberis“ ilmub järgmises numbris, mis sotsialistilise isamaa kaitseks pühendatakse.

I. T., Pekreni asund., kolhoos „Walgus“. Luige wastust selles numbris ilmunud kirjatükis „Naiskolhoosnikud, astuge ise wõitlusesse lastesõimede org. ja kaadrite loomise eest“.

Arst N. Thomsonile. „Puhtuse tähtsus“ ilmub järgmises numbris.

Roosi Pälli. Luuletuse mahutame järgmisesse numbrisse siis, kui kewad lähemal ja traktorid põlule ilmuwad. Siis on ta kohasem.

A. R. Leningradis. Sõnum „Eestis“ ilmub järgm. numbris.

Lüüdia Latuna. „Soome fashism“ ilmub järgmises numbris, mis fashismi ja sõjaküsimustele pühendatakse.

Trükiparandus

Eelmises numbris „Lääne Wähemusrahwaste Komülikooli 10-aasta juubelpüha“ tuleb Juuli Aaseni asemel lugeda Juuli Areni.

1932 г. № 6

Tellige oma ajakirja

„Naistöoline ja naiskolhoosnik“

pikema aja peale — aastaks või pooleks aastaks.

Tellimise hind — 1 rubla aastas.

Tellimisi võetakse vastu: postiosakondades, „Naistöolise ja naiskolhoosniku“ lugemise ringides ja Leningradis Haridusmajas.

Ответственный редактор: С. Аллерман.
Технический редактор: А. Лукин.

Издание № 6. Сдано в производство 27/I 1932 г.
Подписано к печати 4/II 1932 г. Формат 74×105. 1/2 бум. листа.
Кегль 10. 156.048 знаков. Обложка 19256 знаков. Всего 97280 знаков.

Hind 15 kop.

„Работница и колхозница“ № 32

На эстонском языке.

Издательство „КЮЛЬВАЯ“, Ленинград 31, улица 3-го Июля, дом № 48.

Ленинградский Горлит. № 32885. — Тираж 2000. — Заказ № 2569,
Типография „Кюльвая“, ул. Дзержинского, 49.

ESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR